

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

A T A S K A I T A

DĖL INFORMACINIŲ SISTEMŲ TAIKOMOSIOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOS ĮSIGIJIMO IR VYKDYMO VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBOJE VEIKLOS AUDITO REZULTATŲ

2002 m. birželio 27 d. Nr. 2040-8

Vilnius

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės veiklos audito 4-jo departamento kontrolierius A.Tamulis (grupės vadovas) ir veiklos audito 1-jo departamento vyresnysis kontrolierius I.Aleliūnas, vykdydami Veiklos audito valdymo departamento direktoriaus K.Širvaičio 2002-05-14 pavedimą Nr. 2040-8, atliko Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau- VSDFV) informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugos įsigijimo ir vykdymo auditą.

Audituojamas subjektas: Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

VSDFV funkcijos: vykdyti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą; sudaryti sutartis su kitais juridiniais ar fiziniais asmenimis dėl kai kurių draudimo funkcijų atlikimo, išskyrus įmokų rinkimą; užtikrinti Valstybinio socialinio draudimo įstatyme numatytą apdraustųjų aprūpinimą; įstatymų nustatyta tvarka organizuoti savanorišką valstybinį socialinį draudimą ir kt.

Adresas: Ukmergės g. 12, Vilnius, LT-2600, kodas 9163022. Tel.: 724864, faks.: 723641, <http://www.sodra.lt>, el. paštas: sodrainfo@sodra.lt.

Audito tikslas: informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugos įsigijimo ir vykdymo vertinimas ekonomiškumo požiūriu.

Audituojamas laikotarpis: 2001-05-01 – 2002-06-01.

Auditas atliktas 2002-05-14 – 2002-05-17; 2002-05-27 – 2002-06-13.

VSDFV direktoriaus pareigas audituojamu laikotarpiu ėjo Dalius Prevelis.

Finansų ir apskaitos skyriaus vedėjos pareigas audituojamu laikotarpiu ėjo Rita Česnulevičienė.

1. PROGRAMINĖS ĮRANGOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOS VIEŠOJO PIRKIMO PROCEDŪRŲ VERTINIMAS

Auditą atliko veiklos audito 4-jo departamento kontrolierius A.Tamulis. Auditas atliktas analizuojant VSDFV pateiktus dokumentus, pateikiant audituojamo subjekto darbuotojams klausimynus raštu bei žodžiu, palyginant gautus rezultatus su ekonomikos teorija bei praktika.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus D.Prevelio 2001-06-26 įsakymu Nr.602 “Dėl VSDFV informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros konkurso organizavimo” sudaryta viešojo pirkimo konkurso organizavimo komisija, susidedanti iš: pirmininko – direktoriaus pavaduotojo G.Janavičiaus, narių – direktoriaus pavaduotojos Č.Zabulėnienės, teisės skyriaus viršininko A.Naujiko, teisės skyriaus vyr. juriskonsulto Ž.Plytniko. Taip pat minėtu įsakymu patvirtintas viešojo pirkimo konkurso organizavimo komisijos reglamentas bei pavesta komisijai vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu. Vadovaujantis tuo metu galiojusio 1996-08-13 Viešųjų pirkimų įstatymo Nr.I-1491 6 straipsnio 2 dalimi, skiriant pirkimo komisijos narius, turėjo būti atsižvelgta ne tik į ekonomines bei teises, bet ir į komisijos narių technines žinias. Tarp sudarytos pirkimo komisijos narių nebuvo programinės įrangos priežiūros specialisto, išmanančio šių paslaugų teikimo specifinius aspektus bei tendencijas minėtų paslaugų rinkoje. VSDFV direktoriaus nuomone, pakako, kad visi viešojo pirkimo komisijos nariai turi aukštąjį išsilavinimą ir dirba su taikomosiomis sistemomis.

Pastebėjimas: tarp sudarytos pirkimo komisijos narių nebuvo programinės įrangos priežiūros specialisto.

Skelbimas dėl numatomo pirkimo buvo paskelbtas 2001-06-30 leidinio “Valstybės žinios” priede “Informaciniai pranešimai” Nr.52. Nurodytas paslaugų teikimo terminas 2 metai. VSDFV direktorius D.Prevelis 2001-07-03 raštu Nr.103-10-2118 “Dėl skelbimo patikslinimo” leidinio “Valstybės žinios” vyr. redaktoriui Ž.Dautartui patikslino minėtą skelbimą, nurodydamas reikalaujamą paslaugų teikimo terminą – 5 metus. Patikslinimas buvo paskelbtas 2001-07-07 priede “Informaciniai pranešimai” Nr.54. Pažymėtina, kad pirkimo dokumentacijos 1.2. punkte nurodyta, kad kvietimas dalyvauti konkurse paskelbtas leidinio “Valstybės žinios” priede “Informaciniai pranešimai” Nr.52, o informacija apie minėtą patikslinimą, vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnio 2 dalimi, visiems tiekėjams (rangovams), kuriems perkančioji organizacija yra pateikusi konkurso dokumentus, turėjo būti išsiųsta ne vėliau kaip likus

9 dienoms iki konkurso pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. VSDFV patikslinimų tiekėjams (rangovams) nesiuntė, nors UAB "Informacinės technologijos" konkurso dokumentai buvo įteikti 2001-07-04, t.y. prieš patikslinimo paskelbimą.

Pastebėjimas: nebuvo vadovaujamosi Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnio 2 dalimi nustatyto reikalavimo išsiųsti informaciją apie konkurso sąlygų patikslinimą tiems tiekėjams (rangovams), kuriems konkurso dokumentai buvo pateikti prieš tokį patikslinimą.

Konkurso dokumentacija patvirtinta VSDFV direktoriaus D.Prevelio 2001-07-03 įsakymu Nr.639 "Dėl VSDFV informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros konkurso dokumentacijos". Vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsnio 20 punktu, minėtoje dokumentacijoje turėjo būti nuoroda į išankstinį informacinį pranešimą apie rengiamą konkursą, paskelbtą "Valstybės žinių" priede "Informaciniai pranešimai" ir (ar) tarptautiniu mastu populiariame ar specialiame leidinyje. VSDFV direktorius D.Prevelis neužtikrino Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-27 nutarimu Nr.1480 "Dėl išankstinių informacinių pranešimų apie numatomus pirkimus einamaisiais finansiniais metais skelbimo tvarkos patvirtinimo" patvirtintos Išankstinių informacinių pranešimų apie numatomus pirkimus einamaisiais finansiniais metais skelbimo tvarkos 7 punkto laikymosi: išankstiniai pranešimai skelbiami kiekvienų finansinių metų pradžioje arba kuo greičiau po to, kai priimamas sprendimas vykdyti konkretų viešąjį pirkimą, bet ne vėliau kaip 30 dienų iki kvietimo dalyvauti pirkimo procedūrose paskelbimo- VSDFV tokio išankstinio informacinio pranešimo nepaskelbė.

Pastebėjimas: nebuvo vadovaujamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-27 nutarimu Nr.1480 patvirtintos Išankstinių informacinių pranešimų apie numatomus pirkimus einamaisiais finansiniais metais skelbimo tvarkos reikalavimu paskelbti išankstinį informacinį pranešimą apie numatomą pirkimą.

Konkurso dokumentacijos 1.4 punktu buvo nustatyta, kad konkurso dokumentacija išduodama (išsiunčiama) tik pateikus (gavus paštu) apmokėjimo kvitą arba pavedimo kopiją apie sumokėtą 120 Lt mokestį už konkurso dokumentaciją. UAB "Etnomedijos intercentras" konkurso dokumentacija išduota 2001-08-20, nors už ją UAB "Etnomedijos intercentras" sumokėjo 2001-08-28 mokėjimo pavedimu Nr.2001/384.

Pastebėjimas: nebuvo laikomasi VSDFV direktoriaus D.Prevelio įsakymu patvirtintos konkurso dokumentacijos 1.4. p. reikalavimo: UAB "Etnomedijos intercentras" konkurso dokumentacija išduota jai dar nesumokėjus nustatyto 120 Lt mokesčio.

Konkurso dokumentacija buvo išduota UAB “Etnomedijos intercentras” (2001-08-20), UAB “Informacinės technologijos” (2001-07-04), UAB „Compssoftus“(2001-08-06) bei AB „Alna“ (2001-08-01). Pasiūlymus konkursui pateikė UAB “Etnomedijos intercentras” (2001-08-22), UAB “Informacinės technologijos” (2001-08-22) bei UAB „Compssoftus“(2001-08-22).

Viešojo pirkimo komisijos 2001-08-22 posėdyje (protokolo Nr. 61-103-95) buvo atplėšti vokai su tiekėjų pasiūlymais. Pasiūlymuose buvo nurodytos šios vieno mėnesio sistemos aptarnavimo kainos:

UAB “Informacinės technologijos”- 117 450 Lt;

UAB „Compssoftus“- 140 940 Lt;

UAB “Etnomedijos intercentras”- 113 280 Lt.

Konkurso dokumentacijos 4.1.9.1 punkte buvo nurodyta, kad Vykdytojo darbuotojai privalo turėti ne mažesnę nei 3 metų darbo patirtį naudojant sistemų projektavimo ir programinės įrangos kūrimo priemones Oracle Designer 2000 bei Oracle Developer 2000 įmonės lygio kliento-serverio architektūros sistemų, veikiančių paskirstytos DB režime, kūrime ir vystyme. UAB “Etnomedijos intercentras” pateikė Viešojo pirkimo komisijai dokumentus ne apie savo, o kitos įmonės - AB “Alna - darbuotojų darbo patirtį. Dokumentai, kad UAB “Etnomedijos intercentras” darbuotojai turi reikiamą patirtį, nurodytą konkurso dokumentacijoje, Viešojo pirkimo komisijai voke su konkursiniu pasiūlymu nebuvo pateikti.

Pastebėjimas: UAB “Etnomedijos intercentras” nepateikė Viešojo pirkimo komisijai dokumentus, įrodančius, kad bendrovės darbuotojai turi reikiamą darbo patirtį, nurodytą konkurso dokumentacijoje.

Konkurso dokumentacijos 4.1.8 punkte buvo nurodyta, kad Vykdytojas turi turėti ekonominį ir techninį potencialą, būtinas žinias bei patirtį. UAB “Etnomedijos intercentras” pateikė viešojo pirkimo komisijai dokumentus apie 2001-04-12 UAB “Etnomedijos spauda” įstatų pakeitimus ir papildymus, kuriuose nurodyta, kad keičiamas UAB “Etnomedijos spauda” pavadinimas į UAB “Etnomedijos intercentras”; taip pat bendrovės vykdomos ūkinės - komercinės veiklos sąrašas papildomas veiklos, susijusios su kompiuteriais ir programine įranga, rūšimis (72.20, 72.20.20, 72.20.30, 72.20.40, 72.30, 72.50.30). (UAB “Etnomedijos spauda”, įregistruota Vilniaus miesto įmonių rejestre 1997-11-24, pagrindinė veikla, nurodyta įstatuose, buvo susijusi su spausdinimu, leidyba, garso, video įrašų dauginimu ir kt.).

UAB “Informacinės technologijos” įstatatai, kuriuose nurodyta veikla, susijusi su kompiuteriais ir programine įranga, įregistruoti 1997-04-17, UAB „Compssoftus“ - 1997-12-23.

Pastebėjimas: VSDFV organizuoto konkurso metu UAB “Etnomedijos intercentras” galėjo turėti 3-4 mėnesių veiklos, susijusios su kompiuteriais ir programine įranga, patirtį.

Konkurso dokumentacijos 4.1.10 punktu buvo nustatyta, kad Vykdytojas privalo pateikti duomenis apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas, panaudojant programinės įrangos kūrimo priemones Oracle Designer 2000 ir Oracle Developer 2000. UAB “Etnomedijos intercentras” pateikė informaciją ne apie savo, o AB “Alna” sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas. Pateiktame pasiūlyme VSDFV nurodoma, kad priežiūros darbus atliks UAB “Etnomedijos intercentras” (rangovas) ir AB “Alna” (subrangovas) specialistų grupė suformuota pagal Bendradarbiavimo sutartį Nr.01/08-20, pateiktą pasiūlymo prieduose (prieduose pateikta sutartis Nr. 01/08-16).

Pastebėjimas: UAB “Etnomedijos intercentras” pateikė duomenis ne apie savo, o kitos įmonės sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas (konkurso dokumentacijoje buvo nurodyta pateikti duomenis apie **savo** sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas).

Viešojo pirkimo komisijos 2001-08-23 posėdyje (protokolo Nr. 61-103-96) buvo nustatyta preliminari pasiūlymų eilė bei parengtas VSDFV pranešimas tiekėjams (rangovams) apie šios eilės nustatymą (raštas Nr. 103-08-3445). Vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 7 straipsnio 8 dalimi, tiekėjų (rangovų) kvalifikaciniai duomenys vertinami vadovaujantis jiems pateiktuose pirkimo dokumentuose nustatytais kriterijais ir procedūromis. Komisija priima sprendimą dėl kiekvieno paraišką pateikusių tiekėjo (rangovo) kvalifikacinių duomenų ir kiekvienam iš jų raštu praneša apie šio patikrinimo rezultatus. Teisę dalyvauti tolesnėse pirkimo procedūrose turi tik tie tiekėjai (rangovai), kurių kvalifikaciniai duomenys atitinka perkančiosios organizacijos reikalavimus. VSDFV Viešojo pirkimo komisija nesivadovavo minėtu Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimu, t.y. nevertino (rangovų) kvalifikacinių duomenų ir nepriėmė dėl jų sprendimo, nors minėtame 2001-08-23 protokole Nr. 61-103-96 nurodyta, kad gauti trys pasiūlymai, kurie atitinka konkurso dokumentuose nurodytus reikalavimus.

Pastebėjimas: Viešojo pirkimo komisija nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimu vertinti tiekėjų (rangovų) kvalifikacinius duomenis pateiktuose pirkimo dokumentuose nustatytais kriterijais ir procedūromis bei priimti sprendimą dėl kiekvieno paraišką pateikusių tiekėjo (rangovo) kvalifikacinių duomenų.

Kadangi UAB “Etnomedijos intercentras” pateikė informaciją ne apie savo darbuotojų, kaip buvo reikalaujama, patirtį ir ne apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas, Viešojo pirkimo komisija, vadovaudamasi konkurso dokumentacijos 4.1.9.1, 4.1.10. bei 8.1. punktais turėjo pagrindą nevertinti UAB “Etnomedijos intercentras” pasiūlymą, kaip nepilnai atitinkantį reikalavimus, nurodytus konkurso dokumentacijoje, o vadovaujantis tuo metu galiojusio

Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 1 punktu - jį atmesti (bendradarbiavimo su AB "Alna" sutartis nepakeitė konkurso dokumentacijoje nurodytų kvalifikacinių reikalavimų tiekėjui (rangovui) UAB "Etnomedijos intercentras").

Pastebėjimas: VSDFV Viešojo pirkimo komisija, vadovaudamasi tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo ir konkurso dokumentacijos reikalavimais, turėjo pagrindą neleisti dalyvauti tiekėjui (rangovui) UAB "Etnomedijos intercentras", nepilnai atitinkančiam konkurso dokumentacijoje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus, tolesnėse pirkimo procedūrose.

Konkurso dokumentacijos 8.2. punktu buvo nustatyta, kad konkurso pasiūlymų preliminarį naudingumo eilę sudaroma, atsižvelgiant į vieno mėnesio priežiūros darbų kainą (pasiūlymas, kurio mėnesio priežiūros kaina mažiausia bus laikomas naudingiausias) bei sistemos priežiūros darbų koncepciją. Atlikus gautų pasiūlymų vertinimus, vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 4 punktu, VSDFV Viešojo pirkimo komisija galėjo atmesti visų tiekėjų pasiūlymus, jei jų kainos būtų pripažintos per didelėmis ir nepriimtiniomis, tačiau tokios galimybės nesvarstė ir objektyvių priimtimumo kriterijų sau nenusistatė. VSDFV direktorius nurodė, kad "sistemos kūrėjas (UAB "Informacinės technologijos"), puikiai žinantis visą sistemą, turintis sistemą žinančius darbuotojus ir galintis realiai pasakyti, kokia yra priežiūros darbų kaina, pasiūlė didesnę taikomųjų sistemų priežiūros darbų kainą negu konkurso laimėtojas, todėl komisijai dėl kainų priimtimumo nekilo abejonų".

Pastebėjimas: Priežiūros darbų kaina, kurią galėjo pateikti sistemos kūrėjas UAB "Informacinės technologijos" ir konkursui pasiūlyta kaina yra nebūtinai tas pats dydis, nes kainos siūlytojas gali nesiekti teikti paslaugą su minimaliu pelnu.

Išvada: Pasirinktas kainos priimtimumo kriterijus - žemiausios pasiūlytos kainos palyginimas su sistemos kūrėjo UAB "Informacinės technologijos" pasiūlyta kaina - nevisiškai objektyviai atspindi situaciją informacinių sistemų priežiūros darbų rinkoje, todėl gauti pasiūlymai galėjo būti analizuojami detalčiau, pasitelkus šios srities specialistus. Ši užduotis teko VSDFV darbuotojams - Viešojo pirkimo komisijos nariams, susipažinusiems su sistema vartotojo lygmenyje.

Pažymėtina, kad pateiktuose dokumentuose nėra nurodyta, kaip nustatant preliminarį naudingumo eilę, buvo atsižvelgta į antrąjį vertinimo kriterijų - sistemos priežiūros darbų koncepciją (konkurso dokumentacijos 8.2. p).

Pastebėjimas: Viešojo pirkimo komisija nesivadovavo konkurso dokumentacijoje nurodytu reikalavimu įvertinti ne tik siūlomą kainą, bet ir sistemos priežiūros darbų koncepciją.

Vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 7 dalimi, pranešimas apie konkursą laimėjusį pasiūlymą išsiunčiamas visiems konkurso pasiūlymus pateikusiems tiekėjams (rangovams) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo komisijos sprendimo priėmimo dienos. Viešojo pirkimo komisijos pirmininkas G.Janavičius pranešimą apie konkursą laimėjusį pasiūlymą išsiuntė 2001-09-06 (raštas Nr.103-08-3554), nors Viešojo pirkimo komisijos posėdis, kuriame buvo nutarta pagal vertinimo rezultatus konkurso nugalėtoju pripažinti UAB "Etnomedijos intercentras", įvyko po to, t.y. 2001-10-08. Kvietimas sudaryti pirkimo sutartį buvo išsiųstas 2001-09-10 (raštas Nr.103-08-3565).

Pastebėjimas: UAB "Etnomedijos intercentras" kvietimas sudaryti pirkimo sutartį buvo išsiųstas, pirkimo komisijai nepriėmus sprendimo dėl konkurso laimėtojo.

Sutartis tarp VSDFV ir UAB "Etnomedijos intercentras" Nr.103-257 "Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūra" sudaryta 2001-10-09. Sutartyje nurodyta, kad ji sudaryta, vadovaujantis atvirojo konkurso rezultatais ir 2001-09-06 VSDFV Viešojo pirkimo komisijos raštu Nr.103-08-3554. Minėtame rašte neteisingai nurodyta, kad Viešojo pirkimo komisija konkurso nugalėtoja pripažino UAB "Etnomedijos intercentras", nes nugalėtojas buvo nustatytas vėliau, t.y. 2001-10-08 komisijos posėdyje (protokolas Nr.61-103-107).

Pastebėjimas: VSDFV direktoriaus D.Prevelio 2001-10-16 patvirtintoje Viešojo pirkimo procedūrų ataskaitoje (forma VPT-3a, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos 2000-12-20 įsakymu Nr.120) nurodyta ta pati netiksli informacija, kad laimėtojas nustatytas 2001-09-06, o ne 2001-10-08.

Sutarties 4.1. p. nurodyta, kad vieno mėnesio priežiūros darbų kaina yra 113280 Lt, įskaitant 17280 Lt PVM. Sutartis sudaryta 5 metų laikotarpiui. VSDFV direktoriaus D.Prevelio nuomone, šis terminas naudingas užsakovui VSDFV, nes išvengiama galimo paslaugų pabrangimo dėl programuotojų atlyginimų augimo. Pažymėtina, kad pasirenkant sutarties laikotarpį nebuvo įvertintas priešingas atvejis - galimas paslaugų atpigimas.

Pastebėjimas: Sutarties pasirašymas 5 metų laikotarpiui su fiksuotu mokesčiu, vadovaujantis tyrimais nepagrįstomis prognozėmis dėl galimo programuotojų atlyginimų didėjimo, yra pernelyg rizikingas.

Išvados:

1. VSDF valdyboje nebuvo užtikrintas tuo metu galiojusio 1996-08-13 Viešųjų pirkimų įstatymo Nr.I-1491 šių reikalavimų laikymasis:

1.1. 6 straipsnio 2 dalies: skiriant pirkimo komisijos narius, buvo nepakankamai atsižvelgta į komisijos narių technines žinias, kurios būtų padėję geriau įvertinti konkursinių pasiūlymų specifinius aspektus;

1.2. 20 straipsnio 2 dalies: neišsiūsta informacija tiekėjams (rangovams) apie patikslintą paslaugos teikimo terminą;

1.3. 7 straipsnio 8 dalies: priimti sprendimą dėl kiekvieno paraišką pateikusių tiekėjo (rangovo) kvalifikacinių duomenų;

1.4. 26 straipsnio 2 dalies 1 punkto: atmesti tiekėjo (rangovo) UAB "Etnomedijos intercentras" pasiūlymą, kaip nepilnai atitinkantį konkurso dokumentacijoje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus;

1.5. 26 straipsnio 7 dalies: pranešimas apie laimėjusį pasiūlymą buvo išsiūstas, pirkimo komisijai nepriėmus sprendimo dėl konkurso laimėtojo.

2. VSDFV nebuvo vadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-27 nutarimu Nr.1480 patvirtintos Išankstinių informacinių pranešimų apie numatomus pirkimus einamaisiais finansiniais metais skelbimo tvarkos reikalavimu paskelbti išankstinį informacinį pranešimą apie numatomą pirkimą.

3. Nebuvo laikomasi VSDFV direktoriaus D.Prevelio įsakymu patvirtintos konkurso dokumentacijos reikalavimų:

3.1. 1.4. p.: UAB "Etnomedijos intercentras" konkurso dokumentacija išduota jai dar nesumokėjus nustatyto 120 Lt mokesčio;

3.2. 8.1. p.: nevertinti UAB "Etnomedijos intercentras" pasiūlymą, kaip nepilnai atitinkantį reikalavimus, nurodytus konkurso dokumentacijoje;

3.3. 8.2. p.: sudarant preliminarią pasiūlymų naudingumo eilę įvertinti sistemos priežiūros darbų koncepciją.

4. VSDFV direktoriaus D.Prevelio 2001-10-16 patvirtintoje Viešojo pirkimo procedūrų ataskaitoje (forma VPT-3a, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos 2000-12-20 įsakymu Nr.120) nurodyta netiksli informacija, kad laimėtojas nustatytas 2001-09-06, o ne 2001-10-08.

5. Konkursinių pasiūlymų kainų priimtinumai buvo įvertinti vadovaujantis nepakankamai objektyviu kriterijumi ir neatlikus detalesnės rinkos kainų analizės.

6. Sutarties pasirašymas 5 metų laikotarpiui su fiksuotu mokesčiu, vadovaujantis tyrimais nepagrįstomis prognozėmis dėl galimo programuotojų atlyginimų didėjimo, yra rizikingas.

2. LĖŠŲ PANAUDOJIMO VERTINIMAS EKONOMIŠKUMO BEI EFEKTYVUMO POŽIŪRIU

Auditą atliko veiklos audito 1-ojo departamento vyresn. kontrolierius I. Aleliūnas

Duomenų rinkimas

Duomenys buvo renkami analizuojant dokumentus ir pateikiant klausimynus.

Duomenų analizės metodai

Kiekybiniai duomenų apdorojimo metodai: duomenys apdoroti aprašomosios statistikos metodais, atlikta horizontali analizė.

Kokybiniai duomenų apdorojimo metodai: atlikta dokumentų (pareigybių aprašymų, finansinių dokumentų ir kt.) teksto analizė.

VSDFV ir BĮ „Informacinės technologijos“ 2001-03-01 pasirašė autorinės priežiūros sutartį Nr. 113-63. Pagal šią sutartį BĮ „Informacinės technologijos“ įsipareigojo vykdyti techninės užduoties įgyvendinimo metu sukurtų taikomųjų sistemų priežiūrą nuo 2001-03-01 iki 2001-06-30. Šioje sutartyje numatyta atsiskaityti pagal faktą: analitiko programuotojo-darbo grupės vadovo vienos darbo dienos įkainis 800 Lt be PVM, o analitiko programuotojo (3 asmenys) darbo dienos įkainis 650 Lt be PVM. Vadovaujantis VSDFV 2001-06-13 rašto Nr.113-06-1871 nuostata, kad VSDFV informacinės sistemos techninės užduoties realizavimui numatytos lėšos išnaudotos ir autorinės priežiūros sumos viršija Viešųjų pirkimų įstatyme numatytą 75 000 Lt limitą, VSDFV ir BĮ „Informacinės technologijos“ 2001-06-21 pasirašė susitarimą Nr. 5/115-192 dėl autorinės priežiūros darbų įkainių, kuriame buvo nustatytas BĮ „Informacinės technologijos“ specialistų darbo dienos įkainis 0 Lt už vieną darbo dieną. Dėl minėtos priežasties mokėtina suma yra 28 438 Lt mažesnė.

Pastebėjimas: Už taikomųjų programų priežiūros darbus nuo 2001-03-01 iki 2001-05-31 imtinai BĮ „Informacinės technologijos“ buvo sumokėta 181 720 Lt. Pagal faktą BĮ „Informacinės technologijos“ atliko taikomųjų programų priežiūros darbų už 210 158 Lt (181 720 Lt + 28 438 Lt). Vidutiniškai buvo atlikta darbų už 70 052,67 Lt (210 158 Lt / 3) per mėnesį.

Maksimaliai (t.y. dirbant 22 darbo dienas per mėnesį) panaudojus visus VSDFV ir BĮ „Informacinės technologijos“ 2001-03-01 autorinės priežiūros sutartyje Nr. 113-63 apmokėjimo sąlygose numatytus specialistus (planuotas analitiko programuotojo-darbo grupės vadovo vienos darbo dienos įkainis 800 Lt be PVM, analitiko programuotojo (3 asmenys) darbo dienos įkainis 650

Lt be PVM) darytina prielaida, kad didžiausia mokėtina vieno mėnesio taikomųjų programų priežiūros kaina 71 390 Lt (su PVM).

Taikomųjų VSDFV informacinių sistemų priežiūrą nuo 2001-06-01 iki 2001-10-09 atliko VSDFV Informacinių sistemų duomenų tvarkymo centro (toliau ISDT centro) 11 specialistų. Darbo krūvis išaugo, todėl darbas buvo organizuotas poilsio dienomis. VSDFV ISDT centro informatikos specialistai buvo kompetentingi atlikti tokią priežiūrą, nes buvo išklausę ORACLE korporacijos paruoštus kursus, be to VSDFV ISDT centro specialistų pareiginiuose nuostatuose buvo numatytos taikomųjų programų priežiūros funkcijos (1 priedas) bei keliamas reikalavimas mokėti programuoti ORACLE priemonėmis. VSDFV ISDT centro specialistai atlieka taikomųjų programų sukurtą FoxPro duomenų bazių valdymo sistemos pagrindu priežiūrą. Šio darbo apimtys mažėja, nes diegiamos naujos taikomosios programos ORACLE pagrindu, todėl palaipsniui VSDFV informatikos specialistai galėjo perimti taikomųjų programų sistemų ORACLE pagrindu priežiūrą.

Atliekant programinės įrangos priežiūros darbus savo jėgomis, mažėja rizika susijusi su informacijos sistemos saugumu. VSDFV informatikos specialistams galutinai perėmus taikomųjų programų sistemų priežiūrą, VSDFV patirtų tik šių specialistų išlaikymo sąnaudas.

Pastebėjimas: Darytina prielaida, kad VSDFV ISDT specialistai būtų buvę pajėgūs palaipsniui perimti taikomųjų sistemų ORACLE pagrindu priežiūros darbus. Tokiu būdu galėjo būti sutaupytos lėšos bei sumažinta rizika susijusi su informacinių sistemų saugumu.

VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“ 2001-10-09 sudarė sutartį Nr.103-257 dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros. Ši priežiūra apėmė keturias eksploatuojamas taikomas sistemas:

- Ūkio subjektų ir fizinių asmenų taikomąją sistemą
- Socialinio draudimo įmokų fiksavimo ir apskaitos taikomąją sistemą
- Draudėjų revizijos taikomąją sistemą
- Socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo taikomąją sistemą

Sutarta vieno mėnesio priežiūros darbų kaina yra – 113 280 Lt įskaitant PVM. Sutartis pasirašyta 5 metams.

Pastebėjimas: Pagal šią sutartį VSDFV įsipareigojo mokėti 113 280 Lt per mėnesį nepriklausomai nuo atliktų darbų kiekio.

Šiuo metu UAB „Etnomedijos intercentras atliekamų programinės įrangos priežiūros darbų apimtis gali būti vertinama nedaugiau kaip 4-5 žmonių darbo sąnaudomis¹, tai reiškia, kad per pastaraisiais metais VSDFV taikomųjų programų priežiūros darbų lyginant su praėjusiais metais nepadidėjo. Tačiau VSDFV pasirašius 2001-10-09 sutartį Nr.103-257 su UAB „Etnomedijos intercentru“ faktinės mėnesio sąnaudos lyginant su faktinėmis sąnaudomis pagal ankstesnes sutartis su BĮ „Informacinės technologijos“ padidėjo 43 227,33 Lt arba 61 proc., metų sąnaudos padidėjo 518 727,96 Lt. Nesikeičiant sąlygoms per penkerius metus, šių sąnaudų padidėjimas būtų 2 593 639,80 Lt.

UAB „Etnomedijos intercentras“ ir UAB „Alna“ 2001-10-15 pasirašė sutartį Nr.K/011015. Pagal šią sutartį UAB „Alna“ įsipareigojo skirti reikiamą kiekį specialistų, kurie užtikrintų kokybišką taikomųjų programų sistemų priežiūrą VSDFV, o UAB „Etnomedijos intercentras“ už UAB „Alna“ atliktus darbus įsipareigojo apmokėti tokia tvarka: 1) nuo 2001-10-09 iki 2002-10-14 – kas mėnesį po 76 280 Lt, įskaitant PVM, 2) nuo 2002-10-15 iki 2003-04-14 – kas mėnesį po 38 140 Lt, įskaitant PVM, 3) nuo 2003-04-15 iki 2003-10-14 – kas mėnesį po 19 070 Lt, įskaitant PVM. Pagal UAB „Alna“ pateiktas sąskaitas faktūras UAB „Etnomedijos intercentras“ nuo 2001-10-09 iki 2002-04-25 pervedė 424514,76 Lt.

VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“ 2001-10-09 sutartyje Nr.103-257 numatyta fiksuota kaina, o ne apmokėjimas pagal faktiškai atliktą darbą. Tai neskatina vykdytojo didinti priežiūros darbų apimtį ir kokybę. VSDFV informatikos specialistų teigimu, 2001-10-09 pasirašius sutartį Nr. 103-257 su UAB "Etnomedijos intercentras", IS priežiūros kokybė, lyginant su UAB "Informacinės technologijos" priežiūros kokybe ir lyginant su priežiūros kokybe laikotarpiu tarp 2001-06-01 ir 2001-10-09, iš esmės nepasikeitė, tačiau priežiūros darbų perėmimas gali trukti vienerius metus. Pereinamuoju laikotarpiu tikėtinas taikomųjų programų priežiūros kokybės pablogėjimas. Šios rizikos mažinimui atsiranda būtinumas UAB „Etnomedijos intercentras“ pasitelkti UAB „Informacinės technologijos“ arba VSDFV ISDT skyriaus specialistus.

VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“ 2001-11-12 pasirašė susitarimą Nr. 103-284 kuriuo buvo susitarta įkurti Sutarties 2001-10-09 Nr. 103-257 projekto valdymo komitetą ir patvirtinti šio komiteto nuostatus. Sutarties 2001-10-09 Nr. 103-257 projekto valdymo komiteto 2001-11-13 protokolu Nr. 61-100-128 patvirtinta VSDFV Informacinės sistemos priežiūros darbų atlikimo tvarka. Ši tvarka reglamentuoja užsakovų ir vykdytojų veiksmus, tačiau nėra jokio dokumento, kuriame būtų nustatytas aiškus darbų pasidalinimas ir nustatomos atsakomybės už informacinių sistemų saugumą ribos tarp VSDFV informatikos specialistų ir UAB „Etnomedijos intercentras“.

¹ A.Mitašiūnas, S.Ragaišis. SoDros IS priežiūros analitinė apžvalga. PHARE projektas Parama, skirta stebėjimo padaliniiui SoDros integruotos informacinių technologijų kūrimo priežiūrai, II etapas; LI 9911-02-01-0002, 2002-05-20

VSDFFV yra vedamas programinės įrangos užsakymų registracijos žurnalas. Žurnale fiksuojamas: registracijos numeris, programinės įrangos užsakymo data, vykdytojas, trumpas turinys ir pastabos. Žurnale yra užregistruotų darbų susijusių su duomenų išrinkimu, kuriuos turėtų atlikti VSDFFV informatikos specialistai.

Pastebėjimas: Nėra dokumento kuriame būtų nustatytas darbų pasidalinimas tarp VSDFFV informatikos specialistų ir UAB „Etnomedijos intercentras“ ir atsakomybės, susijusios su informacinės sistemos saugumu, ribos. Dėl šių priežasčių galimas darbų dubliavimas ir neefektyvus lėšų panaudojimas, kyta rizika susijusi su informacinių sistemų saugumu.

Šiuo metu VSDFFV nevedama apskaita, kurioje fiksuojama faktinė priežiūros darbų apimtis.

Išvados:

1. Laikotarpyje nuo VSDFFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“ 2001-10-09 sutarties Nr.103-257 pasirašymo iki audito pradžios, minėta sutartis ekonomiškai nepakankamai pagrįsta VSDFFV, nes vieno mėnesio aptarnavimo sąnaudos, lyginant su vieno mėnesio sąnaudomis 2001-03-01 – 2001-05-31 laikotarpiu, padidėjo 61 proc., o taikomųjų sistemų priežiūros darbų užsakymų apimtys nedidina.

2. Nėra aiškiai nustatytas darbų pasidalinimas ir atsakomybės susijusios su informacinių sistemų saugumu ribos tarp VSDFFV informatikos specialistų ir UAB „Etnomedijos intercentras“.

3. VSDFFV nevedama apskaita, kurioje fiksuojama faktinė priežiūros darbų apimtis, todėl ateityje gali būti sunkumų priimant sprendimus dėl taikomųjų programų sistemos priežiūros.

Siūlymai:

1. Prieš skelbiant viešojo pirkimo konkursą išanalizuoti prekių ir paslaugų kainas atitinkamoje rinkoje, ypač tokioje, kur galima nepakankama konkurencija, kad būtų galima objektyviau įvertinti gautus pasiūlymus.

2. Prieš skelbiant konkursą vertėtų apsvarstyti prioritetus tarp žemiausios kainos ir ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo pasirinkimo.

3. Sugriežtinti teisės aktų laikymosi kontrolę.

4. Sukurti apskaitos sistemą UAB “Etnomedijos intercentras” atliktų darbų apimčiai įvertinti.

5. Didinti priežiūros darbų užsakymų skaičių ir taip pasiekti, kad sutartis su UAB “Etnomedijos intercentras” taptų ekonomiškai naudinga.

6. Užtikrinti darbų pasidalinimą ir nustatyti atsakomybės ribas tarp sistemos naudotojų bei prižiūrėtojų.

Veiklos audito 1-jo departamento direktorius Rimantas Sanajėvas

Veiklos audito 4-jo departamento direktorė Birutė Puzienė

Kontrolierius Arūnas Tamulis

Vyresnysis kontrolierius Irmantas Aleliūnas

Su ataskaita susipažino:

VSDFV direktorius Dalius Prevelis

Finansų ir apskaitos skyriaus vedėja Rita Česnulevičienė